

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 03. Ocak 2016
Sayı : 594

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2012 yılında kanunlaşan ve birçok maddesi 2014 yerel seçimleri ile yürürlüğe giren 6360 sayılı "**Bütünşehir/Büyükşehir Yasası**" ile birçok ilçe, belde ve köy olmaktan çıkarılan mahallerimiz ciddi sıkıntı içerisinde. Büyükşehir yasası nedeniyle yatırımlardan yeterince payını alamayan ve bu nedenle mağduriyet yaşayan ilçelerimiz, beldelerimiz ve köylerimizin içinde buldukları durumun araştırılması ve çözüm üretilmesi amacıyla, Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

S. T. M.
Sarıyer Temsilcisi
Ömer Fethi Göner
AKP'den
02

GEREKÇE

Serdal Kuyucuoğlu

Serdal KUYUCUOĞLU

Mersin Milletvekili

Elif Doğan Tütmen
Adem Elif

Bilindiği gibi 2012 yılında AKP hükümeti tarafından "Bütünşehir/Büyükşehir Yasası" çıkarılmıştır. Yasayla 13 yeni büyükşehir kurulmuş, iki bütünşehirle birlikte büyükşehir sayısı 30'a çıkmıştır. Bütün itirazlara ve eleştirilere rağmen çıkarılan bu yasa sonrası, ülkemizde birçok ilçe, belde ve köy hizmetlerden yoksun kalmaya ve birçok mağduriyet yaşamaya başlamıştır. Bu kanunla, halkın yereldeki kamu hizmetlerini yerine getirmekle görevli bir yerinden yönetim birimi olan ve kendine ait özel bütçesi ve mal varlıkları da olan 30 il'in, il özel idareleri ve köy tüzel kişilikleri ortadan kaldırılmıştır. Kapladıkları alanlar itibari ile 15.000 ile 20.000 km² yani küçük bir ülke büyüklüğünde olan illerde önemli sorunlar yaşanmaktadır. 30 ilde uygulaması başlatılan Büyükşehir yasasının 2 yıllık uygulamalar sonucu elde edilen sonuçlar ve sorunlar irdelenmelidir.

Kanun öncesi valiliklerin karar ve denetim organları olarak ciddi görevler yapan, yatırımların doğru yerlere ve adil dağılmasında etkin bir rol oynayan, aynı zamanda da seçimle işbaşına gelen, İl Genel Meclisi ve İl Daimi Encümen'likleri ortadan kaldırılmıştır. Bunun yerine ise Valilere bağlı çalışan ve ne kadar eşit ve adil yönlendirme yaptığı tartışılır olan "Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı" getirilmiştir. Kısacası seçilmişlerle değil de atanmışlarla çalışacak olan bir kurul oluşturulmuştur. İl Özel İdareleri'nin, il sınırları içindeki ilçe ve bucaklar arası ulaşımı sağlayan karayollarının yapım, bakım ve onarımı, imar, yol, su, kanalizasyon, katı atık hizmetlerinin yerine getirilmesi, il gelirleri oranında bataklık ve göllerin ıslah edilmesi ve yardımların sağlanması, ilk ve ortaöğrenim kurumlarına arsa temin edilmesi ve bu kurumların açılması gibi görevleri, iktidar partisinin güdümünde olan bakanlıklara bağlı

kuruluşlara, bunların taşra teşkilatlarına, hazineye, valiliklere, büyükşehir belediyelerine veya ilçe belediyelerine paylaştırılmıştır. Yani herkese eşit bir şekilde ulaşması gereken hizmetler, sadece iktidara oy verenlere ulaştırılmaya, vermeyenlerin ise mağdur edilmesine yol açmıştır.

Yine bu kanunla daha önce İl Özel İdareleri'nin yetkisi altında olan yerlerdeki yeraltı kaynakları ve sanayi yatırımlarına dönük yetkiler ile Jeotermal kaynaklar ve doğal mineralli suların ruhsatına ilişkin yetki ve görevler ve maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin yetki ve görevler de valiliklere verilmiştir. Valilikler de bu görevi kendilerinin atadığı "Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı" adı altında kurulan kurul aracılığı ile yerine getirmektedirler. Kısacası bu alanlarda da siyasi kayırmacılık, çevre talanı ve tahribatı gibi çok tehlikeli bir gidişatın yolu açılmıştır.

Lağvedilen belde belediye başkanlıkları ile köy tüzel kişilikleri asgari düzeyde de olsa bir demokratik yönetimi içermekte idi. Kendi bütçeleri, karar organları, otlak ve meraları, araçları, mal varlıkları vs. vardı. Küçük de olsa kendi bölgelerinde alınacak kararlara katılma, itiraz etme, ya da kabul etme gibi demokratik yetkileri vardı. Getirilen büyükşehir yasası nedeniyle, mahalleye çevrilen köylerdeki yaşayanların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulan, bakkal, lokanta, manav, fırın, kahve, tarımsal amaçlı yapılan yapılar ve benzeri yerler de işletme ruhsatı almış sayılacaklar ve bu nedenle yeni vergiler, harçlar ve faturalar ödemek zorunda kalacaklardır. Kurdukları küçük işletmelerle zaten zar zor geçinen köylümüzün sırtına bindirilecek olan bu ödemeler, onları daha da zor durumda bırakacaktır.

Diğer önemli bir konu ise gelirlerin adil dağılımıdır. Bu yasayla büyükşehirle bağlı diğer belediyelerinin geliri kısıtlanmış, büyük şehrin payı ise artırılmıştır. Hizmet alanı genişleyen ve geliri artan büyükşehir belediyeleri, beldelere ve köylere bu kaynaklarını kullanamadıkları gibi mevcut koşullarla bu hizmeti sağlamakta yetersiz kalmaktadırlar. Hizmetler mahalli olmak yerine uzak merkezlerden yönetilmektedir. Mahalleye dönen köylere hizmetler yüzlerce km. uzak il merkezlerinden yönetilmekte veya yapılmaya çalışılmaktadır.

Büyükşehir yasası nedeniyle, yatırımlardan yeterince payını alamayan ve bu nedenle mağduriyet yaşayan ilçelerimiz, beldelerimizi ve köylerimizin, uygulamalarda yaşanan sıkıntılar ve yapılması gerekenlerle ilgili araştırma yapılması zorunluluktur. Bütün bu nedenlerle, Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

594... Sayılı Meclis Araştırması Önergelerinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Bülent Etem	MATAZ	
Nihat Yeşil	Ankara	
Orhan SARILISAL	Bursa	
Mahmut Taral	İST	
Hayla AKAR	Kocaeli	
Pirazi KAYAN	Kütahya	Mevlüt Kayan
Muhammed Erhal	Sakarya	Erhal
TEMİN DİNGOL	ANKARA	Tekin 6-7
Bülent ÖZ	Gaziantep	
Mevlüt Duda	Hatay	
Fatih Arık	Kocaeli	
ÖZKAN YALIM	LİSAK	
Ali Yiğit	İzmir	Ali Yiğit
Kadim Durmaz	Tokat	Kadim Durmaz
M. Hüsnü Bozkurt	KONYA	
Dursun AĞEK	İstanbul	
Gülşah Yedekci	İST.	Gülşah Yedekci
Karim Arslan	Denizli	
Mustafa Ali BABAY	İzmir	
Erolan Aydın	Bursa	Erolan Aydın
Rahim TANHAN	Kocaeli	Rahim Tanhan
ÖZGÜR KANAL SALLI	İstanbul	

